

DIRVA

Kraujas liejasi...

SUKILIMAI ir neramumai vystosi įvairiose pasaulio dalyse.

Zanzibare vyriausybė nuversta. Šitoj jauniausioje Afrikos valstybėje buvo pralietas kraujas. Kalkutoje kruvini susirėmimai. Panamoj pavojus dar nepašalintas. Niekas nežino kuo baigsis žydų - arabų ginčas dėl Jordano vandens. Šiaurinėje Borneo dalyje teroristai grasina jaunai Malajų respublikai. Angoloje išsilaisvinimo kova tęsiama, Portugalams vis nesiryžtant duoti šiai Afrikos daliai nepriklausomybę. Pagaliau Berlyno mūras užsidarė ir komunistiniai sargybiniai pasirodė šauti į kiekvieną, kuris bandys bėgti į vakarus.

Toks yra bendras vaizdas pirmųjų šių metų savaitių, iš kurių buvo laukiama taikos!

Dar prieš suteikiant Zanzibarui nepriklausomybę, tarp arabų ir negrų įtampa buvo didelė. Ten iš 335,000 gyventojų, 250,000 yra negrai, 50,000 arabų ir 20,000 azijiečių.

Be to, šitoj Commonwealth valstybėje buvo monarchija, kas yra retas dalykas tarp Afrikos valstybių. Perversmas buvo brutalus ir stebėtojai sako, kad tai buvo daugiau rasės negu režimo kova, prie kurios prikišo pirštus komunistai. Naujasis valstybės prezidentas į priekį išstatė senojo režimo priešininkus, taip nusakydamas režimų skirtumą: "Mes esame afrikiečiai, o anie buvo arabai".

Bet tikrumoje šis perversmas buvo suorganizuotas komunistų. Naujasis vyriausybės pirmininkas Abdullah Hauga yra baigęs mokslus Maskvoje, vienas jo vyriausybės narys tik prieš revoliuciją grįžęs iš Kubos, o kiti visi buvę komunistinėse valstybėse, tad tikras dalykas, kad Kremliui čia pavyko susisukti savo agentų lizdą.

Kalkutoj kruvinos riaušės turi religinį atspalvį. Indusai ir musulmonai tarpusavy veda aršią kovą ir pirmą dieną buvo virš 100 užmuštų, turėjo įsikšti kariuomenė. Areštuota virš 3,000 asmenų. Indijai tokios riaušės sudaro pavojingą padėtį. Broližiškos riaušės, iššauktos religinio nesutarimo, kenkia taikai krašte, kuris reikalingas ramybės.

Kipre graikai ir turkai lieka prie savo pozicijų ir prisibijoma pučo iš komunistų pusės. Turkų mažumos atstovas Dekdash atvykęs į Londoną pareiškė, kad Kipras galės pasidaryti Kuba Viduržemio jūroje.

Panamos kanalas taip pat dominuoja įvykius. Chiari reikalauja internacionalizuoti ar

PRANCŪZIJA PRIPAŽIŠTA R. KINIJA

PRANCŪZIJOS NUMATYTAS SANTYKIŲ UŽMEZGIMAS SU RAUDONĄJA KINIJA YRA LOGIŠKA IŠDAVA SUSIDARIUSIOS PADĖTIES, TAČIAU AMERIKAI YRA NEMALONUS: NES ĮRODO LOGIKOS STOKĄ JOS UŽSIENIO POLITIKOJ, KURIOJE GALIMA RASTI DAUG PRIEŠTARAVIMŲ...

Vytautas Meškauskas

Pereitą savaitgalį pasklido žinios, kad Prancūzija pranešusi JAV, jog ji netrukus pripažinsian-

Times tūzas C.L. Sulzberger teigia, kad JAV jaudina trys galimybės:

1. Prancūzijos - R. Kinijos santykių užmezgimas gali sumažinti pietinio Viet-Namo pasipriešinimą komunizmui;

2. Japonija ir kitos Azijos valstybės gali pasekti Prancūzijos pavyzdžiu, kas ilgai gali pakeisti jėgų balansą Rytuose;

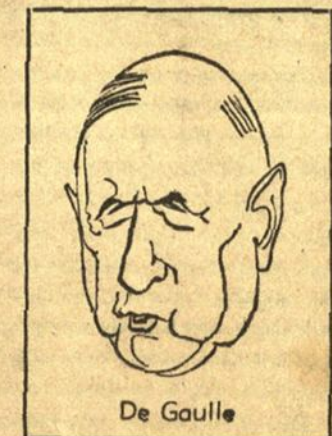
3. Prancūziškai kalbančios Afrikos tautos remia Raudonosios Kinijos pretenzijas į vietą Jungtinėse Tautose, kas greičiausiai prives prie Raudonosios Kinijos priėmimo į JT dar šį rudenį.

Visa tai gali sutapti su rinkimais JAV. O jei Raudonoji Kinija bus priimta į JT tuo pačiu laiku, kada JAV netenkančios savo įtakos Pietryčių Azijoje, tai turėtų būti labai nepatogu demokratams.

Sutinkant su tokiais Sulzbergerio spėjimais, galima dar pridurti, kad ne tik demokratams, bet ir visiems amerikiečiams toks de Gaulle žygis negali būti malonus. Iš kitos pusės, tačiau, tai yra logiška Washingtono politikos išvada.

Kaip galima priekaištauti de Gaulle, kad jis nori santykių su Raudonąja Kinija, jei JAV siekia Sovietų Sąjungos draugystės? Jei santykiai tarp abiejų raudonųjų galiūnų yra pašlįję, kiekvienas gudrus politikas stengtųsi juos dar daugiau pagadinti, o ne gerinti savo santykius tik su viena puse.

Ta proga verta trumpai prisiminti JAV pokario politiką Rytuose. Po karo JAV privertė tautinė Raudonąją Kiniją susitaikinti su komunistais. Kai tie pradėjo įsigalėti, buvo aiškinama, kad tai esąs nepavojingas "agrarkomunizmas". Tik vėliau buvo susigriebta išlaikyti Čiang Kai-šeko armijos likučius Taiwane (Formozos) sa-

ti Raudonąją Kiniją ir su ja užmegsianti diplomatinis santykius, kas tačiau nereiškia santykių nutraukimą su tautine Kinija. Tai komentuodamas New Yorko

net nacionalizuoti kanalą... Tikimasi, kad konfliktas neišsiplės ir bus geruoju išspręstas, tarpininkaujant Amerikos Valstybių Organizacijai. Sirija, atrodo, yra nutarusi karine jėga sulaukyti Izraelį nuo projekto įgyvendinimo, Jordano upės vandenį nukreipti į dykumą. Tik Sirija negali to viena padaryti ir reikalinga kitų arabų valstybių talkos. Stebėtojai sako, kad arabų valstybės bijo per greitą Izraelio ekonominio augimo.

Pagalau britų gynybos ministris Thornycroft įspėjo Indoneziją ieškoti taikingo sprendimo. Jei Indonezija puls Malajus, Anglija stosi ant Lumpur pusės. Paskutiniom savaitėm Š. Borneo džiunglėse vėl buvo kruvinių susirėmimų. Lumpur vyriausybė stengiasi išgelbėti Malajų federaciją, bet ar ji bus pajėgi atmušti agresorių?

1964 metai buvo pradėti žodžiais, kaip "taikinga tautų egzistencija"... Dabar, stebint pirmųjų savaitių įvykius, tie žodžiai atrodo iliuzija ir klaidėjimu...

Teisingai vienas Amerikos indėnų vadas, paklaustas ką galvojęs apie tarptautinę padėtį, atsakė: "Visi žmonės rūko taikos pypkę, tik niekas neįtraukia dūmų..." (vg)

Raudonosios Kinijos armijoje yra trys milijonai kareivių. Kad jų maitinimas nebūtų gyventojų sunkumu, kariuomenės daliniai turi savo ūkius, kuriuos, kaip matyti nuotraukoje, patys apdirba. Tačiau didžiausią karinę pajėgą krašto viduje sudaro liaudies milicija. Visi vyrai nuo 16 iki 45 metų ir moterys nuo 16 iki 35 metų priklauso milicijai.

KOMPARTIJOS SUVAŽIAVIMAS LIETUVOJE

Vilniuje sausio 9 ir 10 d. įvyko Lietuvos Kompartijos XIV suvažiavimas. Nuo 100 partijos narių renkamas 1 suvažiavimo atstovas ir nuo 100 partijos kandidatų -- 1 suvažiavimo patarėjas be sprendžiamo balso. Suvažiavimui buvo "išrinkti" 765 atstovai ir 99 be sprendžiamo balso. Reiškia, Lietuvos kompartijoje yra apie 76,500 narių ir apie 9,900 kandidatų į partiją. 1961 suvažiavime buvo 688 su sprendžiamu balsu ir 119 su patariamuoju.

1961 suvažiavime iš 807 mandatų lietuviai turėjo 556, t.y. 68,9%, 1964 suvažiavime iš 864 mandatų lietuviai turėjo 580, t.y. 67,1%. Būdinga, kad iš 208 mandatų, tekusių žemės ūkiui, tik 67 teko kolchozininkams, sovchozininkams ir brigadininkams bei ūkių vedėjams. Kiek iš tų 67 mandatų teko tikriems kolchozininkams -- sovietinė spauda nesako. Kiekvieno atveju kolchozininkai partijoje labai jau silpnai reprezentuojami. Būdinga taip pat, kad 396 suvažiavimo atstovai yra ordinuoti sovietiniais ordenais. Vien tik Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos miestai turėjo 368 mandatus. Reiškia, partiečiai yra susitelkę didžiausiose miestuose, kur yra administracijos ir pramonės centrai bei gyvenimo patogumai.

Kaip ir 1961, į centro komitetą "išrinkti" 123 nariai. Tik pereitam centro komitete rusų buvo 35, t.y. 28,4%, o naujajame rusų yra 40, t.y. 32,5% visų narių, neskaitant tokių, kaip Niunka (vietinių rusų). Centro komiteto sekretoriai visi liko tie patys: Sniečkus, Popovas, Barauskas, Barkauskas, Manušis, Songoila. Visi tie patys liko ir partijos prezidiume, kurį sudaro tie šeši sekretoriai plius "premieras" Šmauskas, "prezidentas" Paleckis ir komсомоlo pirmasis sekretorius Česnavičius. Centro komiteto pramonės ir statybos biuras "išrinkti" pirmininku J. Manušis, pavaduotoju S. Jasūnas ir nariais: A. Britovas, P. Dragelis, L. Gabrėnas, F. Jekateriničėvas, K. Kairys, P. Kulvietis, F. Strumila. Išrinkto F. Bieliauskas, N. Izvekovas ir J. Grigonis. Nauji F. Strumila, L. Gabrėnas ir F. Jekateriničėvas. Centro komiteto žemės ūkio biuras vietoj buvusio 7 "išrinkti" 9: pirmininku R. Songoila, pavaduotoju V. Kolesnikovas ir nariais: M. Grigaliūnas, R. Jurevičius, B. Lopata, P. Masiokas, P. Mišutis, A. Radvanis, A. Zorskas. Išrinkto buvęs pavaduotojas Novickas. Nauji: Jurevičius, Lopata, Masiokas. Partinės valstybinės kontrolės komitetas "išrinkti": pirmininku A. Baraus-

kas, pavaduotojai J. Strigaliovas ir P. Olekas, nariai: J. Betevas, K. Macevičius, S. Bistrickas, J. Driukienė, G. Saržickas ir F. Tichonovas. Išrinkto B. Čirkovas, P. Dobrovolskis. Nauji: J. Betevas ir S. Bistrickas. (vt)

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* CHRUŠČIOVO RANKA PANAMOJE yra neabejotinai Johnsono politikos bandymas, taip bent reikalauja savo The National Observer savo vedamajame. Išdėsčius JAV santykių su Lot. Amerika nesekmingumą, laikraštis pastebi, kad įvykiai pietiniame Amerikos kontinente rodo, jog Chruščiovas savo raketinių grasinimų triukšme vėl pametė "taikos apaštalo" kaukę. Čia vėl pasirodė tas pats Chruščiovas, kuris savo laikų išžudė Ukrainos akininkus ir tankais užgniaužė Vengrijos sukilimą, kuris atvežė raketą Kubon ir privedė pasaulį prie atominio karo briaunos.

Dabar gi, "išbandydamas" Johnsoną, jis bene bus pažadinęs tuos šiam krašte, kurie iki šiol tikėjo Chruščiovo geraširdžiumu, nors ir su tam tikra abejonių doza.

JAV turinčios daug kur praregėti. Panamos įvykiai taip tik tam pagelbsti. Jei taip atsitiktų, praregėjimas gali pasirodyti žymiai svarbesniu už pačius įvykius Panamoje.

* SPECIALIOSE MIŠIOSE šv. Kryžiaus Katedroje Bostone, atlaikytose kardinolo Cushing už nužudyto J.F. Kennedy vėlę, pirmą kartą JAV ir tik antrą kartą katalikų bažnyčios istorijoje choras giedojo Mozarto Requiem, lydinč simfoniniam orkestrui.

* BERLYNO SIENoje užsidarius "kalėdiniam plyšiu", vyksta toliau bandymai prasiveržti į Vakarų, 17 metų vokiečių jaunuolis buvo išgelbėtas įsikišus Vak. Berlyno policijai ir pagrasinus šaudyti, jei Rytų Berlyno VOP'ai nesiiliaus šaudę į beginklius pabėgėlius.

-- Klausyk, drauge, aš jums taip pat turiu strateginę vietą!...

Kinijoje jau iš mažens vaikai pratinami nešioti ginklą...

loje. Tuo pačiu laiku Stalinas, apsiskaičiavęs su JAV ryžtingais, įsakė šiaurės korėjiečiams pulti JAV globoje esančią Pietų Koreją. Kai amerikiečiai ten pasiekė karinių laimėjimų, kiniečiai metė savo žmonių mases, kurias atgal atstumi amerikiečiai galėtų tik bombarduoti Kinijos teritoriją. To buvo pabūta ir tokios strategijos šali-

ninkas generolas MacArthuras prezidento Trumano buvo pavarėtas iš savo vietos. Po to neliuko nieko kito kaip sudaryti paliaubas. Kiek vėliau JAV davė suprasti, kad jos ginsiančios Čiang Kai-šeką ir kartu... jam neleisiančios išsikelti į Raudonosios Kinijos teritoriją. Savaitė

(Nukelta į 2 psl.)

LAIŠKAS IŠ PARYŽIAUS

Atodūsio sekundė

Anne Philipe romaną "Le Temps d'un Soupir" perskaičius

Ona Bagdonaitė-Greimienė

Ir Amerikoje, manau, yra žinomas prieš keletą metų miręs filmų ir teatro aktorius Gerard Philipe. Jo vaidinamos pjesės Nacionaliniame Liaudies Teatre (kuris, deja, ypač užsieniečių neužtarnautai mažiau vertinamas už "garsiąją", bet jau atgyvenusią, Comédie Française) turėjo visada neišpasakytai didelį pasisekimą, jo filmos dar ir šiandien teberodomos nemažėjančiam žiūrovų pasigėrėjimui.

Prancūzija pripažįsta R. Kiniją

(Atkelta iš I psl.)

me aišku, kad tokia nenormali padėtis negali tęstis amžius. O toji politika, pakartota pietryčių Azijoje, davė lygiai tuos pačius rezultatus. Ir čia negalima ginčyti, nugalėti komunistų, jei nebus pasiryžta pulti jų išeities pozicijų šiauriniame Vietname, į kurias jie visomet gali be baismės pasitraukti, susidūrę su stipresnėmis jėgom.

Reikia dar prisiminti, kad D. Britanija vis dar kaip koloniją valdo Hong-Kongo uostą bei miestą ir tuo pačiu pelnosi iš visos Raudonosios Kinijos prekybos su užsieniais. Kariniai Hong Kongą, kuris net geriamą vandenį gauna iš Kinijos, apginti negalima, tačiau kinų komunistai jo nepuola, nes santykiai su britais jiems yra reikalingi. Tą visą atsiminus sunku suprasti, kodėl de Gaulle negali naudotis santykių su R. Kinija nauda, jei tai gali britai?

Dabartinis pasipiktinimas generolu de Gaulle, kurį stengiasi sukeiti dalis JAV spaudos, neatrodo per daug nuoširdus. Jis per daug primena priekaištus vokiečiams, kai tie prekiauja su sovietais, ką iš tikro jie daro tik JAV priversti ir neturėdami kitos išeities. Atrodo, kad tai daroma sąmoningai, kad vėliau galėtų pasiaiškinti prieš rinkikus: kaip mes galime būti piktuoju su Maskva ir Pekinu, jei Paryžius su Bonna su jais geruopu sugyvena. Čia pat reikia pastebėti, kad JAV priešinosi Raudonosios Kinijos priėmimui JT daugiau atsižvelgdamos į rinkikų emocijas negu į "realios" politikos apskaičiavimus.

Jei užsienio politika iš tikro virstų pagrindine tema JAV priešrinkiminėse diskusijose, tai visai nebūtų bloga. Atvirkščiai, padėtų masėm išsiaiškinti tas pareigas, atsakomybę ir net privilegijas, kurias likimas užkrovė ant JAV pečių, paversdamas jas didžiausia nūdienio pasaulio galybe. JAV užsienio politika reikalauja skubaus peržiūrėjimo. Apie šiaurinį Atlantą susispietusių valstybės dar yra pakankamai galingos, kad galėtų padiktuoti šokią tokią tvarką ir net palaimą likusiose valstybėse gyvenantiems milijonams žmonių. To negalima padaryti per Jungtines Tautas, kurių organizaciją sovietai ciniškai išnaudojo tik savo naudai. Tik atsiminkime, kad karas Korėjoje buvo vedamas Jungtinių Tautų vardu. Kremliui reikėjo tik pamoti pirštu, kad būtų nustota kariavus. Bet apie jo kaltę tame kare visai nenorima nė prisiminti, -- kalti vieni raudonieji kiniečiai! Ta pati Sovietų Sąjunga atsisako mokėti savo dailį pabėgėlių iš Palestinos paramai ir Kongo operacijai, kurios buvo daugumos nutartos ir pagal tarptautinio Tribunolo Hagėje išaiškinimą, tokių operacijų parėmimas pinigais yra privalomas visiems nariams. Kas savo dalies nesumoka per dvejus metus, turėtų netekti balsavimo teisės visuotiniame susirinkime. Jei tačiau sovietai ir nesumokės savo dalies, ir bus iš tikro išdrįsta atimti jiems balsą teisę, praktiškai tai neturės didelės reikšmės, nes jiems vis tiek pasilieka veto teisė Saugumo Taryboje, kuri yra svarbiausias tos organizacijos organas! Ko verta tokia organizacija?

Jo žmona Anne, tiek metų nenuoėjusi dalintis savo vyro populiarmumu, tyliai stengėsi nuo smalsuolių slėpti savo šeimos privatumą, nieko bendro neturint su Paryžiaus artistinio gyvenimo triukšmu ir blizgučiais. Už savo laukiniškumą buvo gavusi net "Citrinos premiją", kurią kasmet laikraštiniškai skiria daugiausiai prieš žurnalistus nusistačiusiam ir jų vengiančiam paryžiečiui.

Bet pereitą rudenį Anne Philipe išėjo į viešumą išleisdama knygą, kuri atkreipė į save ypatingą skaitytojų ir kritikų dėmesį. Tai vienas iš retų leidinių, kurio autorius, kalbėdamas pirmuoju asmeniu, neišaukia nei atlaidaus šypsio, nei kraštutinio ir teisėto pasipiktinimo. -- Ji kalba apie save, apie savo vyro ligą, apie žinojimą, kad jisai netrukus turės mirti, apie pastangas tai nuo jo paslėpti, planuojant artimą ir tolimą ateitį. Tai nuogos ir pilkos kasdienybės aprašymas.

Jos kasdienybė priklauso ir vijokliis kapinių ramybėje; ir prie sumoderinto namo vartų per kažką kokį stebuklą išlikusi XVII-to amžiaus marmurinė girdanda; ir netoli Kardinolo Lemoine gatvės esančiame turguje žuvininkas, bandantis abejotino humoro anekdotais prisivilioti pirkėjas; ir vaikams nuolat sekama pasaka apie arenon išvartą buliuką.

-- Bet garantuok mums, kad jis nemirs!

-- Ne tik nemirs, bet nugalės net pačias sunkiausias kliūtis.

-- Jei taip, tai sugalvok jam kuo didžiausius pavojus!

"Su visomis smulkmenomis iš pasakojau, kaip jisai, kadangi buvo labai protingas, išsisukinėjo ir gudravo. Akimis nuolat sekė laikrodžio rodyklę, nes žinojo, kad atlaikęs 15 minučių kovą išeis laimėtoju. Šokinėjo jisai, straksėjo, karžygiškai neprisi-

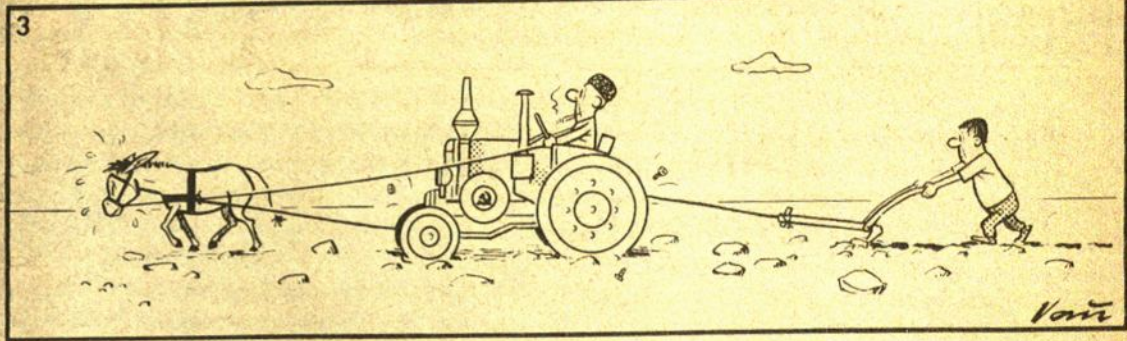
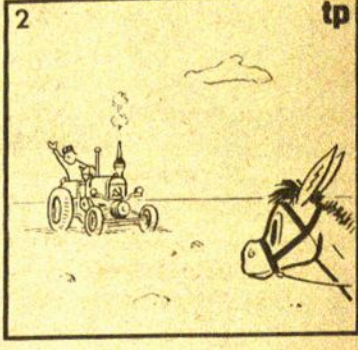
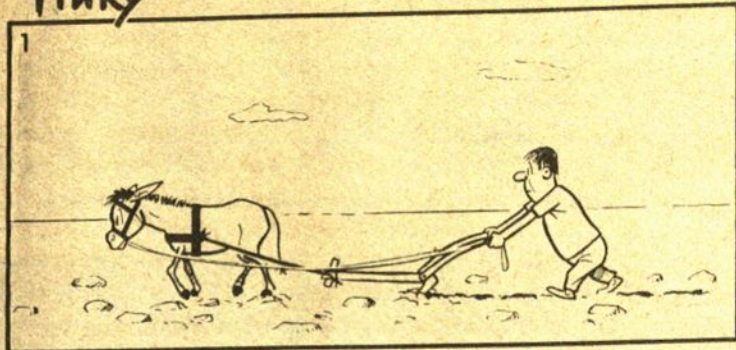
leisdamas toreadoro, po kurio raudona skraiste slepiasi kalavijas. Visi su pasigėrėjimu krykštavo, kad bulius protingesnis už žmogų, ir kai arenoje išmušė pergalės valanda, visa minia šaukė: "Viva el toro! -- Pirmą kartą istorijoje bulius grįžo iš tokio nuotykių gyvas ir sveikas. Grįžo pasipuošęs didvyrio laurais... Vedė, gyvena laimingai ir turėjo daug, daug vaikų".

"Pasaka pasibaigė. Vaikai nubėgo žaisti. Žiūrėjau į juos tolstančius, gražius ir tokius dar neatsparius ir galinčius sudžžti, kaip pažadai; žiūrėjau į tas dvi gyvybes už kurias tik aš viena esu atsakinga ir kurias turiu nuvesti į nežinia kur esantį uostą".

"Praeina mėnesiai, metai, prabėga ir vėl sugrįžta tie patys metų laikai. Štai ir vėl naujas pavasaris. Nejudriame ore, jis kėsina ir pataiko į mane šuorais. Duoda ir vėl atima man jėgą ir viltį. Subtiliai švelnus ar sunkiai slepiantis, jis primena save iki kaulo smegenų. Juk užtenka mažiausios pavasario dailės staiga atšilusiam ore, paukščio giesmės, vieno mano kieme medyje išsprogdusio pumpuro, krentančio lietaus lašų takšnojimo ar už lango išgirsto prapliupusio juoko skambesio, kad iš naujo sukiltų visos abejonės. Maniau, kad suradau ramybę, išmintį, kuriomis taip didžiavausi; visi apsisprendimai, visa priimta realybė, numalšintos riaušės, į vatą įvyniotas skausmas, visos mano gražios tvirtovės subyrėjo į smėlio dulkes. Uraganas čia pat, tik buvo snūstelėjęs, bet vistikantis mane užklupti, kai tik pasirodys švelniai mėlynas dangus ir pirmos žalios ataugos gaubiančios medžius trapia aureole".

"-- Juk jau pavasaris! Visos mano draugės užsidėjo baltus batrus -- kur gi manieji?", šaukda duklė."

Pinky

... "Taip, gyvulys žmoguje visada gyvas; jis suuodžia, jaučia, ir žinotiksiai, neklysdamas. Kunas niekad nemeluoja, jis viskam, ir savo laiku, suranda tikrą vietą."

Knygos didžiausias originalumas yra tame, kad jinais pasirodė taip vadinamoje neo-romano epokoje. Naujojo romano atsiradimas yra grynai prancūziškas fenomenas, nes tokių literatūrinių tendencijų nepastebima nei Vokietijoje, nei Italijoje, nei tuo labiau Ispanijoje. Moderniškieji rašytojai kategoriškai atmeta tradicinius konstruktyvinius elementus, be kurių, sakytum, joks romanas neįmanomas. Nėra intrigos, akcijos, personažų (ir, pav., tokios Nathalie Sarraute veikėjai yra tik pretekstai, franškiu). Atmetama psichologija, aprašomi tik daiktai, jų formos, kurios gali keistis, jei prie jų priartės kiti daiktai, kitos formos. Taigi, savaime aišku, niekas nebesidomi individu, jo išgyvenimais ar introspekcija. Moderniškioji sąmonė privedė net prie to, kad iki šiol galioję žodžiai pasidavė nepakankami? Ji atidengė net ir tokią tiesą, kad būtinumas rašyti reiškia tą patį kaip psichiniam ligoniui eiti pas psich-

nalistą -- tai vienas iš būdų gyventi, kai nepajėgiama gyventi kitaip, būtent realybėje. (Turbūt ir aš dabar, gripo prirakinta lovoje, vietoj judėjimo ir akcijos pasirinkau rašyti Dirvai). -- Rašytojas išsigando, susigėdo, pradėjo slapukauti ir pasislėpė už naujo ir kitokio paravano, vadina mo neo-romanu.

Anne Philipe, nežiūrint visko, išdrįso kalbėti apie save tiesioginiai. "Silpnas, bet be pasigailėjimo įkyrus balsas, kurį taip gerai pažįstu, vis kartoją: 'Gyvenk arba mirk, bet apsispręsk, nes reikia pasirinkti'. Man vis atrodydavo, kad nesugimusi rimčiai. Bet surasiu ją gal rytoj, gal už dešimties dienų, o gal ir nie-

kados. Grįždama, dar nuo kelio, pamačiau vaikus. Jie, atsinešę savo baltą staliuką, rengėsi žaisti. Jau pasiruošę vasaros atostogoms."

Tai vieno gyvenimo istorija, nebandanti pasirodyti transcendentiškai reikšminga, nesistengianti per kasdieninę buitį sudaryti viso kosmoso išjautimo ar savo asmeninių pergyvenimų vi-sažmogiškos prasmės išpūdzio. Nei tragiškų konvulsijų, nei ašarų, nei užuojautos ar supratimo maldavimo. Nei isteriškų šukavimų, ar protingų apmąstymų apie gyvenimo gilia prasmę ar mirties beprasmingumą. -- Tai daina apie kasdienybę ir jos pasireiškimą formų paprastumą.

Šalčio papuošalai...

Alg. Kezio, S. J., nuotrauka

Malonus metas ... kiekvienu metu ... kai atkemšate Stroh's alaus bonką. Ragaukit, ką ugnimi darymas suteikia alaus skoniui. Stroh's yra lengvesnis, švelnesnis ir labiau gaivinas alus. Laikas pasiimti vėsus, gaivų stiklą Stroh's - vienintelį alų Amerikoje daromą ant ugnies.

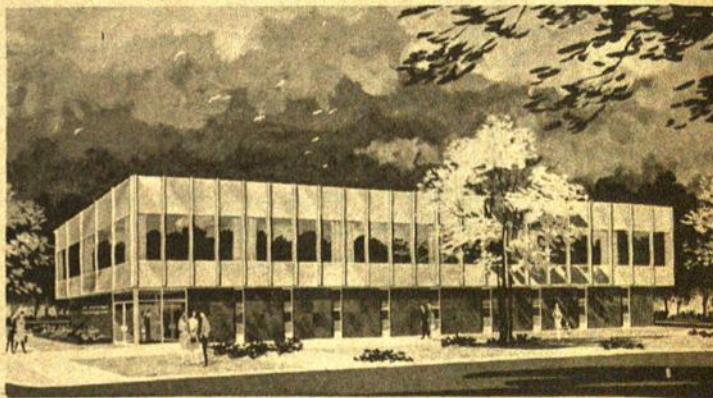
THE STROH BREWERY COMPANY, DETROIT 26, MICHIGAN

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!
KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŲSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAZNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUSKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 212-1395; Suburban Phone: 656-6330

DIRVA THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:
Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

VIENĄ GYVENIMO SLENKSTĮ PERŽENGUS

Prisipažinsiu, kad mišriais jausmais išgyvenu šį momentą. Idėjos draugų ir artimų bičiulių buvau iškvieistas sausio 18 d. savaitgalį į Chicago. Pobūvių niekur nestokoja, bet šis mano gyvenime buvo ypatingas. Be to, jis ypatingas ir kitais atžvilgiais. Tas pobūvis buvo suruoštas akcentuojant visuomeninio darbo ryšį su idėja, su tos idėjos siekiančių darbais, jų ryšiu ir santykiais, išsiančiais plačiau už asmeninių ribų.

Tą savaitgalį Chicagoje asmeniškieji jausmai ir sentimentai įgavo tą realų pobūdį, kuris retai jungiasi su idėjiniais aspektais. Tai retai gyvenime sutinkamas ir išgyvenamas jausmų spektras. Visa tai išgyventi, pajusti ir stebėtis galima, bet tų jausmų aprašyti -- ne.

Tačiau atleis man šių eilučių skaitytojai, kad tokiu būdu ir šiomis skiltimis naudojuos ir bandau išreikšti savo jausmus to nepaprasto ir vienkartinio pobūvio rengėjams ir jo dalyviams. Mano jausmus supras tik tie, kurie kada buvo ar bus atsidūrę mano padėtyje.

Iš tikrųjų, tai ir nebuvo kaž kokia ypatinga išimtimi. Tai greičiau galėjo būti tų bendramečių, kartu ir bendraminčių, idėja, pabrėžti momentui, kada vienas iš jų, kuriam laikui pašvęstas būti "atpirkimo ožiu", jautųsi dar nepaliktas vienu, jautųsi turįs tvirtą ir neišblaškoma tikrojo draugiškumo ir idėjinės atramos užnugarį, užtikrintą užuovėją ir -- švirkštą ateities įtampai atlaikyti.

Turiu atvirai pasakyti, kad šitam momentui įrodyti, pobūvio rengėjai ir patys, turbūt, nesitikėjo tokių rezultatų. Nes tam momentui susispietė ne vien artimų draugų būrelis, bet salė prisipildė senosios kartos tautinės srovės veikėjais pradedant ir jaunaisiais neolituais pabaigiant. Tai momentas, kurio metu netik "sena draugystė atsibunda ir sena ištikimybė". Tai momentas, naujai užkuriąs kartais blėstantį įsipareigojimą, kartais primirštamą priesaiką.

Joks įsipareigojimas nėra sunkus, kai matai, kad jam įgyvendinti nesi paliktas vienas. Tai ne mano išradimas, o kai kieno formuliuota taisyklė.

Vaidzdis to neužmirštamo momento įamžinsime ne vien tik vieną savaitgalio vakarą Chicagoje. Tie vaidzai tebūnie ilgalaikiu liudijimu idėja paremto draugiškumo amžinumu, to draugiškumo reikšme visuomeniniuose įsipareigojimuose.

Žinau ir jaučiu, kad žodžiais už parodytą dėmesį atsidėkoti nesusgebėsiu. Įgytoj ir išgyventoj moralinė pasipirtis gal suteiks man jėgų atsidėkoti tuo darbu, kurio iš manęs laukia idėjos draugai.

Jų mostas buvo momentalinis, to mosto pasekos liks mano širdyje, kol gyvensiu.

J. Čiuberkis

Grupė su suaktyvininku J. Čiuberkiu minėjime. Iš kairės: L.F. Valdybos pirmininkas Teodoras Blinstrubas, Mečys Valiukėnas, Vytautas Meškauskas, Kostas Ramonas. Sėdi red. J. Čiuberkis su poniu.

V.A. Račkausko nuotrauka

RETORIKA IR REALYBĖ DĖL AMERIKOS BALSO

Dirvos sausio 10 d. numeryje paskelbtame laiške St. Jaras reiškia nepasitenkinimo, kad Amerikos Balso radio transliacija Lietuvon Kalėdų dieną susidėjo iš trijų ilgų religinių kalbų, kurias pasakė popiežius, vyskupas Brizgys ir aš, ir iš vieno sutrumpinto politinės kalbos, kurią pasakė Lietuvos atstovas Kajeckas. Laiško autorius reiškia pageidavimą, kad "mūsų nusistatymas pavergtos Lietuvos klausimu" būtų neiškreipiamas kieno tai rankomis sutrumpintomis transliacijomis, kad radio kalbėtojai turėtų reikalausti jų kalbos pilnos transliacijos arba jas atšaukti ir kad

mūsų laisvinimo veiksniai turėtų išsiaiškinti dėl radio transliacijų Lietuvon tikslu pabojus laisvėje esančių ir pavergtų lietuvių interesus.

Tačiau Kalėdos yra religinė, o ne politinė šventė. Jų proga galima pasakyti labai prasmingą religinę kalbą, bet galima mažai ką esminio pasakyti iš politinės ideologijos. Kalėdoms sustadavo patrankos fronte karo metu. Jų proga dera stiprinti dvasinę viltį religiniais motyvais ypač ten, kur toji viltis naikinama priešvalstybinio nusistatymo kaltinimais.

Tokiame krikščioniškame tikėjime daugelis jaučia savo esenciją ir semiasi stiprybės savo egzistencijai. Be abejo, ne visi žmonės gyvena krikščioniško tikėjimo viltimi. Bet ne daugiau pagrįstos politinės vilties matome politinėje pasaulėžiūroje, kurioje neįjuntame pagrindo ir krypties dabartinės pasaulio suirutės metu.

Amerikos Balsas yra Ameri-

Dirvos vyr. redaktoriaus 50 metų sukakties išvakarėse, sausio 18 d. Chicagoje, Dirvos bendradarbiai ir redaktoriaus prieteliai suruošė jam staigmeną - minėjimą. Per šimtas svečių, draugų ir Dirvos bendradarbių linkėjo redaktoriui sėkmės jo sunkiame ir atsakingame darbe bei daug dar metų veikti tautiniam lauke.

Nuotraukoje vyr. red. Jonas Čiuberkis grupėje svečių, iš kairės banko prezidentas Jonas Kazanauskas, Jonas Čiuberkis, dr. Juozas Jurevičius, Bronė Paplėnienė, Kazys Pocius ir Antanas Kalvaitis.

V.A. Račkausko nuotrauka

Dar viena minėjimo grupė. Iš kairės: Leonas Narbutis, Eglė Narbutienė, L.B. Chicago apygardos pirmininkas Petras Vėbra, Stasys Virpša, L. T. sambūrio pirmininkas Jonas Našlidnas, Montvila, gen. Plechavičius.

V.A. Račkausko nuotrauka

Chicagos Aukštesnioji Lituanistikos Mokykla

P. Stankevičius

Kas gi yra ta Chicagos Aukštesnioji Lituanistikos Mokykla? Ji maždaug atitinka lietuviškos gimnazijos lygį, išimant visus kitus mokslo dalykus (kaip svietimas, kalbas, matematiką ir t.t.) ir paliekant jai tik lituanistinius.

Daugeliui gali kilti klausimas: kas gi mokoma šioje mokykloje. Štai jos mokomųjų dalykų sąrašas: lietuvių kalba ir lietuvių literatūra, lietuvių tautodailė, Lietuvos istorija, Lietuvos geografi- ja ir tityba lietuvių kalba; be to, lietuviškos dainos ir lietuvių tautiniai šokiai. Daug kas iš lietuvių šią mokyklą vadina "lietuviškos kultūros mokykla". Iš tikrųjų ji tokia ir yra, nes joje

mokomi ir puoselėjami lietuviškos kultūros dalykai.

Senovės romėnai sakydavo, kad žmonės nežina istorijos, visuo- met liks vaikais. Kiekvienas lietuvis jaunuolis ar jaunuolė turėtų šią mokyklą praeiti. Tik tada jis supras, kad yra lietuvis ir kodėl jis yra lietuvis ar lietuvis. Čia jie sužinos, kad Vytauto Didžiojo laikais Lietuva buvo nemažiau galinga imperija vidurio Europoje, kaip senovės Romėnų imperija. Kas žino, ar Europos istorijos likimas nebūtų pasisukęs visai kitais keliais, jeigu tuo laiku nebūtų buvusi stipri ir galinga Vytauto Didžiojo Lietuvos imperija nuo Baltijos iki Juodųjų marių. Geltonosios rasės veržimasis į Europos širdį buvo tada labai didelis. Vytauto Didžiojo mūšiai su totoriais prie Mėlynųjų vandenų, o vėliau į pėdinių karai su turkais, geltonąją rasę nustūmė atgal į Azijos tyrus.

Lietuva buvo galingiausia to meto vidurio Europos valstybė. Jos pagalba prieš geltonosios rasės barbarų veržimąsi buvo išgelbėta Europos kultūra ir užtikrintas tos kultūros tolimasis vystymasis ir plėtojimas.

Ne be reikalo Vytautui Didžiajam buvo pasiūlytas ir siūniamas karaliaus vainikas. Jo žygiai ir nuopelnai buvo dideli to meto Europoje.

Štai, kodėl yra reikalinga, kad visi Chicagos ir jos apylinkių lietuvių vaikai pereitų šią mokyklą, kad jie išmoktų lietuvių kalbą ir pažintų lietuvių tautos kultūrą ir tos tautos indėlį į Europos ir, apskritai, į pasaulio kultūros lobyną.

Lietuvių kalba yra tokia sena, kad ji šiandien yra lyginama su Sanskritu (pradinė indo-europiečių kalbų motina - prokalbė). Lietuvių kalba lyginamojoje kalboty-

vių tėvų nesistengia suprasti šito be galo svarbaus istorinio vyksmo ir savo vaikams nesuteikia sąlygų geriau išmokti lietuvių kalbą ir geriau pažinti lietuvių tautos kultūrą.

Visos tautos, tikriausiai tų tautų mažumos, be jokių pastangų susiliedina bendrame amerikoni- zmo katilė - suamerikonėja.

Ar jūs, tėvai, nesijaučiate garbingos ir kovingos lietuvių tautos nariai, kad jūs taip lengvai norite paskandinti savo vaikus amerikoniškuose vandenyse? Ar jums nieko nesako lietuvių tautos karžygiškos kovos, vestos šimtmečiais už Lietuvos laisvę. Ar nepriklausomybės kovų savanorių ir paskutinio karo partizanų pralietas kraujas nesukelia jumyse bent kibirkštėlės meilės savo naikinamajam tautai? Ar jūs irgi norite šiame laisvame krašte prisidėti prie savo tautos duobkasių?

Jeigu jūs savo vaikuose neįžiebsite Lietuvos meilės, jeigu jūs neišmokysite gerai lietuvių kalbos, jūs juos jau savaime atskirsite nuo lietuviškos knygos, nuo lietuviškos literatūros, nuo lietuviškos kultūros. Ar jūs jau tikrai būsite patenkinti ir laimingi, kai jie sukurės jums svetimą šeimą, kai jūs su savo anūkais nebegalėsite lietuviškai susikalbėti? Ir ar jūs vėl tikrai laimingi galutinai suamerikonėje ir žuvę savo tautai?

Chicagos Aukštesniąją Lituanistikos Mokyklą užpildė 270 mokinių, praeitais mokslo metais - 230, o šiais mokslo metais tik 214. Šie skaičiai viską pasako.

Ar tik tiek yra lietuviškų šeimų Chicagoje ir apylinkėse, kiek mokinių šią mokyklą lanko?

DIRVOS NOVELĖS KONKURSUI rankraščiams paskutinė data

1964 m. kovo 31 d.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinraščio puslapių spaudai, praleidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinraščio puslapių, tačiau toleruojamos išimties, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiai įteikti data: 1964 metų kovo mėnesio 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1964 m. Dirvos pavasario šventėje. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje, atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba jos siužetą rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudoti konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti ir ką rekomenduoti spausdinti. Jos sudėtis ir vieta bus paskelbta Dirvoje vėliau.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS

Jeigu esate tikras,

kad Jūsų giminė, bičiulis ar geras pažįstamas neskaito Dirvos, atsiųskite jo adresą. Mes **dovanai** siuntinėsim jam Dirvą dvi savaites susipažinti.

Jeigu esate tikras, kad užsąkęs Dirvą dar jos neskaitarėiam kaimynui ar geram bičiuliui, padarysite malonią jam staigmeną, užsąkykite ją dabar, nes

iki š. m. SAUSIO 31 d. kaip dovana užsakoma Dirva kainuos Jums tik 10 dol. metams.

Norėdami užsakyti Dirvą supažindinti ar jos prenumeratą padovanoti 1964 metams, užpildykite žemiau esančią atkarpą ir iškirpę ją atsiųskite: Dirvai, 6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

DIRVA

(Vardas ir pavardė)

(Adresas)

Susipažinti ☐

Priedų čekis ☐

Martynas Kavolis.

AKIMIRKOS

Lietuviška ir sovietinė įtampa

BRONYS RAILA

Antano Vanagaičio įsteigtas Margučio žurnalas per tris dešimtis metų buvo lietuviškos minties ir lietuviškos dvasios Amerikoje reiškėjas. Jis turėjo savo skaitytojus, jų būdai ir lygmeniai atitinkamą kalbą, stilių, priemones ir uždavinius. Tebėra per daug gyvų liudininkų idant man čia reikėtų įrodinėti, kad jis savo lietuviškos dvasios ir tautiečių vienijimo paskirtį gana gerai ir vaistingai atlikdavo.

Šiandien gyvenimas, skaitytojai ir rašytojai pasikeitė.

Dabar, kai Amerikos lietuvių visuomenė suskilo į tris "centrus" -- New Yorkas, Chicago ir Los Angeles, -- ir nuo Atlanto ligi Ramiojo vandenynų atsivėrė politinio galvavimo ir elgsenos prarajos, Margučio vedamojo straipsnio autorius K. Stropus stropiai užsimojimo surasti išganingą nesantaikos bendravardiklį. Ir jis tarsi surado, ir tas bendravardiklis, anot jo, "galėtų būti tik pažangumo idėja". Mat, žmonės esą skirstomi į dvi grupes: konservatoriai ir pažangieji, tradicijų garbintojai ir naujo ieškojantys...

Gi su Amerikos lietuviais, anot šio filosofo, dabar visai blogi dalykai. Nebėra iškilusių pažangių žmonių nei Rytuose, nei Vakaruose! Viskas išviro konservatizmo šventovėmis! Stropus taip tiesiai ir rašo: "Pažangaus žmogaus šiandien reikia ieškoti beveik su šakaliu, ypač vadovaujančiuose veiksmuose"...

Kaip jis supranta šio pažangumo dvasią, idėją ar principą?

Supranta jis savaip ir labai moksliškai nusakydamas, kad pažangumas (be abejo, ne visada, bet tam tikrais atžvilgiais) išreiškia "įtampą, kuri visados daugiau ar mažiau yra tarp laisvės ir tradicijos. Šiuo atžvilgiu pažangiuosius norėtume matyti laisvės gynybą pozicijoje, konservatyviuosius - tradicijų". Dabar gi Amerikos lietuvių įtampa išgaravo per kamina.

Ir kai K. Stropus su savo pažangumo idėjos šakaliu pasiviečia, mūsų nakties šešėliai jam atrodo labai tamsūs, ir jis skausmingai sudejuoja: "Be laisvės ir tradicijos įtampos būtų liūdna gyventi. Gal dėl tos įtampos baimės, kuria taip plačiai yra užsikrėtusi mūsų emigrantinė visuomenė, vis labiau liūdnas darosi mūsų emigrantinis gyvenimas, iš kurio vis daugiau žmonių savo noru ar likimo valia nori pasitraukti. Nuo to liūdesio negali apsaugoti ir toji, šliuপিškai tarant "šventabeidiška vienybė", kurios vardan mes dažnai norime paaukoti patį gyvenimą" (!).

Viešpatie, kaip žemai mes nukritome! Nebėra įtampos, nes nebėra spyruoklių...

K. Stropus spyruoklę žino ir nurodo, kad jeigu tik ją sau į užpakalį įsistatytumėm, tai bemaž taptume pažangesni.

Bet apie šį stebuklą pakalbėsimė daug vėliau. Pirmiau reikia pažiūrėti, ar yra taip be galo teisingi Margučio autoriaus filosofijos pagrindai, kuriais jis remiasi ir iš kurių išeina, aptardamas visuotiną Amerikos lietuvių atžagareiviškumą.

Kad pažangumas visados būtų laisvės ir tradicijos įtampa, dar reikėtų geresnio įrodymo. Per daug turėtume išimčių tokiame dėsniui. Pvz., laisvė vogti, plėšti, užgrobti svetimas žemes ir tautas ir jas terorizuoti nors visada sudaro didelę įtampą, bet "pažangumu" bus pavadinta gal tik labai griežto leninisto. Tradicija saugoti sveikus papročius, teisingus ir naudingus moralės dėsnius, gerbti žuvusius už tėvynę, nekęsti okupanto, nepasiduoti jo valiai gali būti pavadinta konservatyvia reakcija, bet ji būna sveika, draugė ir pažangi reakcija prieš kiekvieną nužmoginimo ir nelaisvės sistemą.

Galėtume surašyti po šimtą kitų pavyzdžių iš abiejų pusių, ir visos tos išimtys taip nublankintų Stropaus teoriją, kad iš jos paliktų tik mandri žodžiai.

Nesu pasirušęs pūsti trimtais Amerikos lietuvių gyvenimo būdo garbei, bet turėčiau neginėti jamaip pripažinti, kad dar yra viena bendra tradicija visiem Amerikos lietuvių patriotiniams sluoksniams, didžiosiom organizacijoms ir veiksmams, iškiliausiam kultūros kūrėjams ir labiausiai sumedžiagėjusiems pirkliams. Tai lietuvių tautos laisvės tradicija ir nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo "reakcija".

Tai yra baisiai konservatyvi ir nepakenčiamiausia mūsų tradicija Kremliai. Lietuvos dabartiniam okupantui ir visiem jį suniekėjusiems ar suidijęusiems padlaižiam. Jie gerai jaučia tos tradicijos įtampą ne tik Lietuvoje, bet ir čia, ir labiausiai norėtų ją nugalėti prieš pastatydami savo vis didėjančią "įtampą" ir skelbdami, jog dabartinė padėtis reiškia tokią lietuvių tautos laisvę, kokios dar niekuomet nebuvo mūsų istorijoje...

Ar tautos laisvės ir valstybinės nepriklausomybės tradicija yra jau konservatyvumas ir pažangos stoka?

Galėtume tarti aiškiai ir trumpai: -- ši bendriausia ir visuotiniausia lietuviška tradicija neturi ir negali turėti jokio įtampos santykio su laisve, nes ji pati reiškia laisvės siekimą ir įkūnijimą. Įtampa šiuo atžvilgiu tegali būti tik tarp lietuviškos ir sovietiškos pažangumo sampratos. Man nusisipiaut ant tavo tegu ir stropiausio "pažangumo", jeigu jis reiškia tautos laisvės tradicijos ardymą, menkinimą ar išjuokimą.

Jeigu kam "be laisvės ir tradicijos įtampos būtų liūdna gyventi", tai reikėtų pasakyti ir dar

liūdniesnių dalykų. Gali būti ir dažniausia gyvenime būna įtampa tarp sparnuotos laisvės ir sukalkėjusios tradicijos, bet į šiuos du pažangumo genezės elementus neįeina ir jiems nepriklauso vienas ypatingas, visai atskiras ir labai drumzlinas miesto požemių vamzdžių skystimas, kurį kartais pradeda ir viešumoje laistyti įvairių rausvumo atspalvių kvislingai, kolaborantai, bendradarbiautojai ir ryšininkai, apakę "liberalai" ar per didelių ir žilių akių joneliai durneliai.

Ir veltui Stropus cituoja anuos gražius prezidento Jeffersono žodžius, kad "laisvės medis turi būti kartkartėmis palaistomas patriotų ir tironų krauju". Su laimėjimais ir pralaimėjimais lietuvių tautos laisvės medis jau buvo laistomas mūsų patriotų krauju šiame ir praėjusiame šimtmetyje. Bet tironiškos meškos iš rytų buvo per gausios, kad mes vieni būtume galėję savo laisvės medį išsaugoti.

Ir šiandien vėl tebėra įtampa tarp Lietuvos laisvės ir okupantų tironijos! O ką Margučio filosofas galvoja apie tai?

Stropus dabar skelbia, kad "laisvė šiuo metu iš mūsų nereikalauja kraujo aukos". Mes tik, esą, turėtumėm paaukoti savo baimę -- taip nesibijoti okupanto ir jo bendradarbiavimo siūlymų "ryšiams su kraštu" išplėsti. Tippinga kvislingiška kalba! Kvislingai visomet mėgina išsaugoti savo kailį tarp kalbų apie laisvę, apie realų tautos "gelbėjimą" kelią ir patarnavimus tironam, kurių jie labiausiai bijo. Tik jie beveik niekada savo kailio neišsaugo. Kai jie mauro darbą atlieka, tironai juos išspiria į atmatas ar išsiunčia paskutiniam atsigalvinimui į Vorkutą. O patriotai šiuos apgalvėtus bailius kartais sušauda arba kalėjimu jiems atima laisvę, kurios jie iš tikrųjų niekad nebrangino, negynė, taigi ir nenusipelnė.

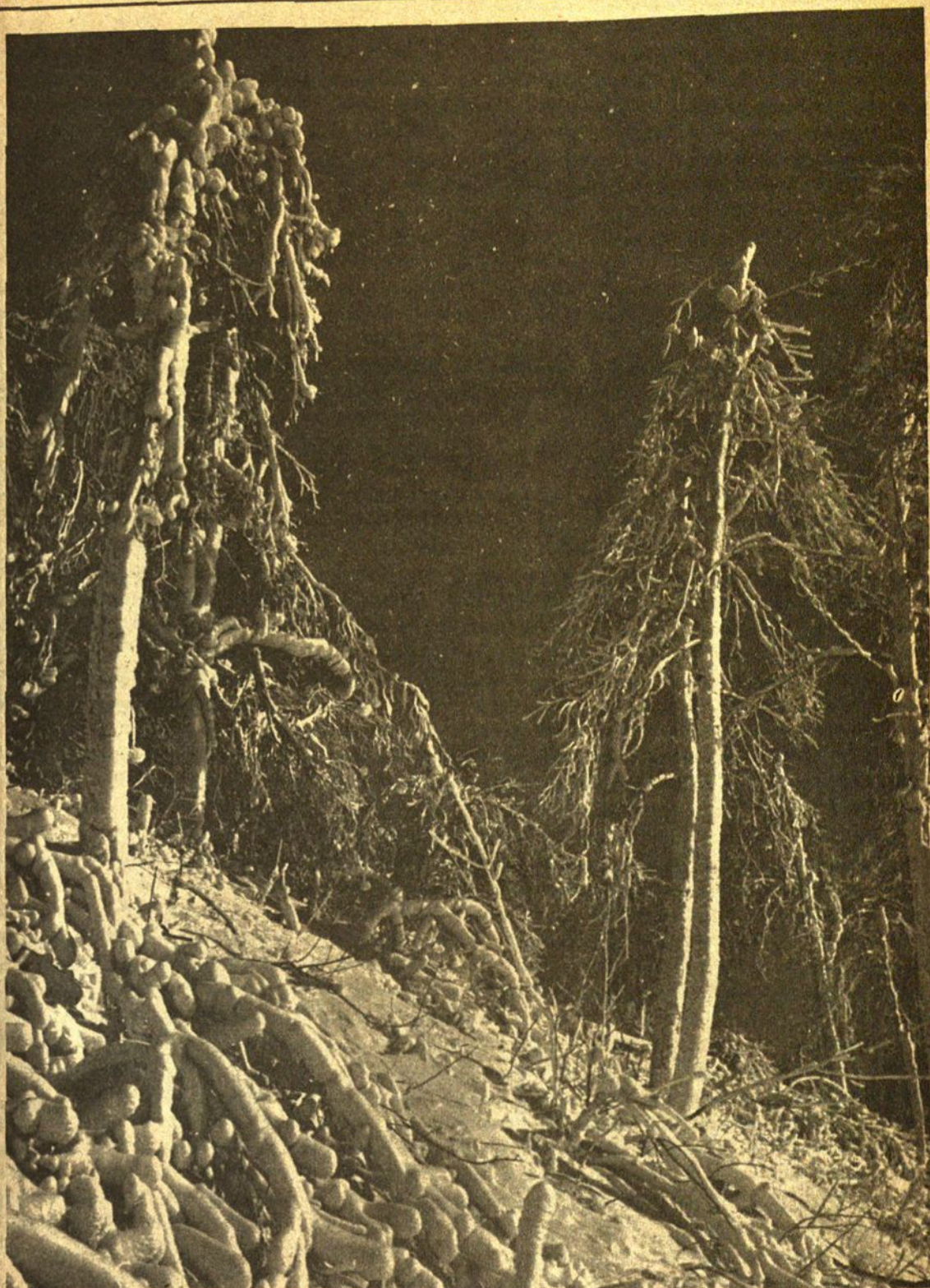
Tuo baigiasi slapyvardžiais drąsiai prisidengusių visty kvislingų "naujumams" ir "išradinėjimams"...

CHICAGOS PARENGIMŲ
KALENDORIUS

SAUSIO 25 D. 7 v.v. tradicinis Chicago Lietuvių Inžinierių ir Architektų balius The Drake viešbutyje, Lake Shore Dr. ir Michigan Ave.

SAUSIO 25 - VASARIO 2 D.D. Dail. Algirdo Kurausko kūrinių paroda Čiurlionio galerijoje, Ruošia Korp! Gintaras.

SAUSIO 26 D. 3 val. D.P. Lietuvių Istorijos Draugijos metinis narių susirinkimas, 5746 So. Justine Ave.

Parkas žiemą.

Vyt. Maželio nuotrauka

EAST ST. LOUIS LIETUVIAI TURI NAUJĄ PRELATĄ

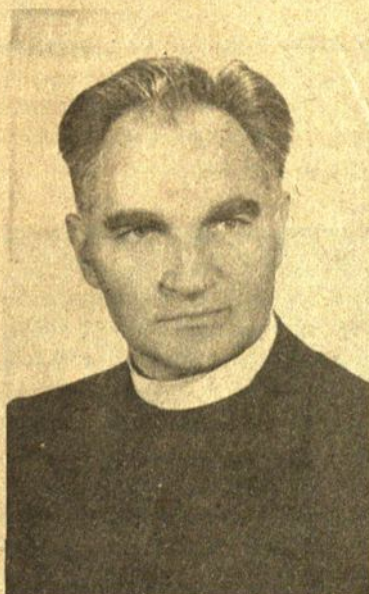
East St. Louis lietuvių parapijos klebonas kun. dr. A. Deksnys popiežiaus Povilo VI buvo pakeltas į prelatus Rt. Rev. titulu.

Naujasis prelatas East St. Louis lietuvių parapijoje darbuojasi jau 21 metai. Iškilmingas įvesdinimas į pareigas įvyks sausio mėn. 26 dieną, 4 val. p.p. Iš kilmės dalyvaus vysk. V. Brizgys ir A. R. Zuroweste, daugelis vyskupijos kunigų bei Metro-East St. Louis lietuviai bei jų draugai.

70 metų lietuvių kolonijos gyvenime pirmas įvykis, kada jų klebonas taip pagerbiamas. Pažymėtina, kad kunigas dr. A. Deksnys per eilę metų sutelkė lietuvių ir lešas naujos bažnyčios statybai. Laikiniai buvę pastatytas bažnyčios rūšys, kuris keliolika metų tarnavo kaip bažnyčia ir kai po karo naujųjų ateivių banga pasiekė šio krašto krantus -- kun. dr. A. Deksnys ėmėsi konkrečių žygių bažnyčios statymą užbaigti. Pakvietė architektą J. Muloką ant esamų bažnyčios rūšių pamatų suprojektuoti lietuviško stiliaus bažnyčią. Darbas nebuvo lengvas, nes reko pritaikinti ir prie esamų jau pamatų ir atsižvelgti parapijos finansinių išgalių. Čia talkon dar buvo pakviesti Nepriklausomos Lietuvos išugdyti talentai: Jonynas vitražuose įamžino Marijos šventovės ir Lietuvos kunigaikščius, kardinolus, vyskopus ir kitus tautos atgimimo žadintojus su Valančiumi ir Maironiu bei kitais imtinai. P. Vėbra sukūrė ir perkėlė lietuvių tautos liaudies dievdarbių dvasią medžio altorui, o Kašuba atkūrė tos pačios dvasios statulą. Ir taip Amerikos viduryje atsirado nematyto lietuviško stiliaus ir dvasios bažnyčia. Didysis klebono tikslas buvo įgyvendintas.

Grįžtant prie paties naujojo prelado, mes grįžtame atgal į Aukštaitiją, kur 1906 metais gegužės mėn. 9 dieną Butėniškių vieniemyje, Rokiškio apskrityje gimė kun. Antanas Deksnys. Motina mirė 1929 metais, o tėvas bolševikų 1941 metais buvo suimtas ir kelyje tapo nukankintas.

Lankė Onuškio mokyklą, Rokiškio gimnaziją. 1926 metais įstojo į Kauno kunigų seminariją ir drauge lankė Vytauto Didžio-

KUN. DR. A. DEKSNYS, naujai pakeltas į prelatus.

jo universiteto Teologijos fakultetą, kurį baigė 1931 m. ir tais pačiais metais arkivyskupo Metropolitito Juozapo Skvirecko buvo išvntintas kunigu. Buvo paskirtas vikaru į Panevėžio Katedrą, vėliau vikaravo Biržuose. 1936 metais vyskupo K. Paltaroko buvo išleistas pagilinti studijų į Šveicariją, kur Friburgo universitete studijavo ir gavo doktoratą iš pedagogikos "cum laude", o parašytą disertaciją apgynė "Magna cum laude".

Bet kelias į Lietuvą bolševikų buvo atitvertas ir jau 1940 me-

tais ėjo karas. Kunigas A. Deksnys dar toliau ėmėsi studijuoti, pasirinkdamas spekuliatyvinę teologiją, meno istoriją ir literatūros filosofiją. Vėliau, gavęs pakvietimą iš Marianopolio Kolegijos Rektoriaus kun. J. Navicko --, 1941 metais atvyko į Ameriką. Čia darbavosi Chicagoje ir Mt. Carmel, Pa. East St. Louis klebonui kun. V. Tikuišui išvykus į laivyną kapellonai, Belleville vyskupas H. Althoff pakvietė užimti lietuvių Nekalto Prasidėjimo parapijos kunigo vietą. Ir taip nuo 1943 metų sausio 29 dienos kun. dr. A. Deksnys tvarko šios parapijos gyvenimą.

Naujojo prelado dr. A. Deksnio viena jo sėkmės žymė ir yra ta, kad jis būdamas dvasiškis kartu yra ir aukštaitiško pakantrumo tolerantas su visais žmonėmis įvairiuose reikaluose. Tas kaip tik ir gelbėjo negaliojančią parapiją ir lietuvių koloniją labiau susieti ir įtraukti į konkrečių uždavinių darbą.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos skyrius palaiko draugiškus santykius su naujuoju prelatu -- bendradarbiauja lietuvių kolonijos veikloje ir iš savo pusės kartu su visais jungiasi prie nuoširdaus pasveikinimo įvesdinimo proga į naujas prelado pareigas ir linki sveikatos ir ištermės Dievo, Tėvynės ir žmonių apaštalavimo kelyje.

Br.T.

V.K. JONYNAS

Miškas Stony Brooke (piešinys plunksna)

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS
SIUNČIA

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U.S. Department of Justice ir paskelbta U.S. Department of Commerce

Cosmos Parcel Express Corp.

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill., 60608

Tel. CA 5-1864 ir WA 5-2737

IR

Marquette Gift Parcel Service

2439 W. 69 St., Chicago, Ill., 60629

Tel. WA 5-2737 ir 225-1864

Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kitų siuntiniams tinkamų prekių žemesnėmis negu kitur kainomis. Prieš sudarydami siuntinius, patikrinkite mūsų kainas.

Istaigos vedėjai: EDV. ŽUKAUSKAS IR VYT. ŽUKAUSKAS. Abiejuose skyriuose galima užsakyti maisto siuntinius iš Danijos, taip pat akordeonus, siuvas ir rašomas mašinas iš Europos ir įvairias prekes, net šaldytuvus ir automobilius iš SSSR sandėlių.

STUTTGARTO LIETUVIAI IR JŲ VEIKLA

Šių metų pradžioje viena didžiausių Vokietijoje bendruomenės - Stuttgarto apylinkė turėjo savo metinį susirinkimą ir ta proga Kalėdų Senelis (jo pareigas jau antri metai eina J. Agurkis) apdovanojo mažuosius apylinkės narius. Susirinkime dalyvavo apie 100 narių. Jie gyvai svarstė apylinkės reikalus ir išsirinko naują valdybą. Jon Jėjo Aleks. Šukys - pirmininkas, inž. L. Prosinskas - vicepirm., Romas Maziliauskas - sekr., Genė Repšienė - išdin., Saulius Baublys - narys jaunimo reikalams. Kaip vėliau matysime, naujoji stuttgartiečių apylinkė turi nemažai sumanymų ir jei pavyks juos realizuoti tai galėsime tarti -- Stuttgartas bus susilaukęs tikrai veiklios ir energingos bendruomenės vadovybės.

Stuttgartas... tai kiek klaidina, nes lietuvių kolonija susibūrusi ne pačiame mieste, bet miesto dalyje, lyg ir atskirame mieste - Bad Canstato Steinholdeno svetimšaliams pastatytuose namuose. Pačioje Švabijos sostinėje gyvena vos vienas kitas bendruomenės narys, o kiti išsiblaškę po plačias Stuttgarto apylinkes ir maždaug 100 km. spinduliu. Kelios šeimos bei keli viengungiai tame Steinholdene gyvena kukliuose 2 kamb. suvartuvėle butuose ir dėl to jų padėtis gal kiek geresnė, pvz., už hamburciečius -- jų stovykla kiek priemeną už Muencheno miesto ribų gyvenančią geroką Bavarijos sostinės lietuvių dalį Ludwigsfeld).

Paklaustas apie bendrą lietuvių skaičių Stuttgarte su jo apylinkėmis, Aleksandras Šukys mielai informavo: buvusioji valdyba buvo surašiusi apie 330 asmenų. Dar tektų prijungti tarp 50 iki 100 "nepagautų dušių".

-- O kiek esama mažamečių, be to, neseniai atvykusių iš krašto?

-- Mažamečių būtų apie 80. Jaunimo, ligi 25 m. amž., ne daugiau 30. Iš Lietuvos atvykusių bus daugiau kaip 50 ir dar apie

VYT. ALSEIKA
Dirvos korespondentas
V. Vokietijoje

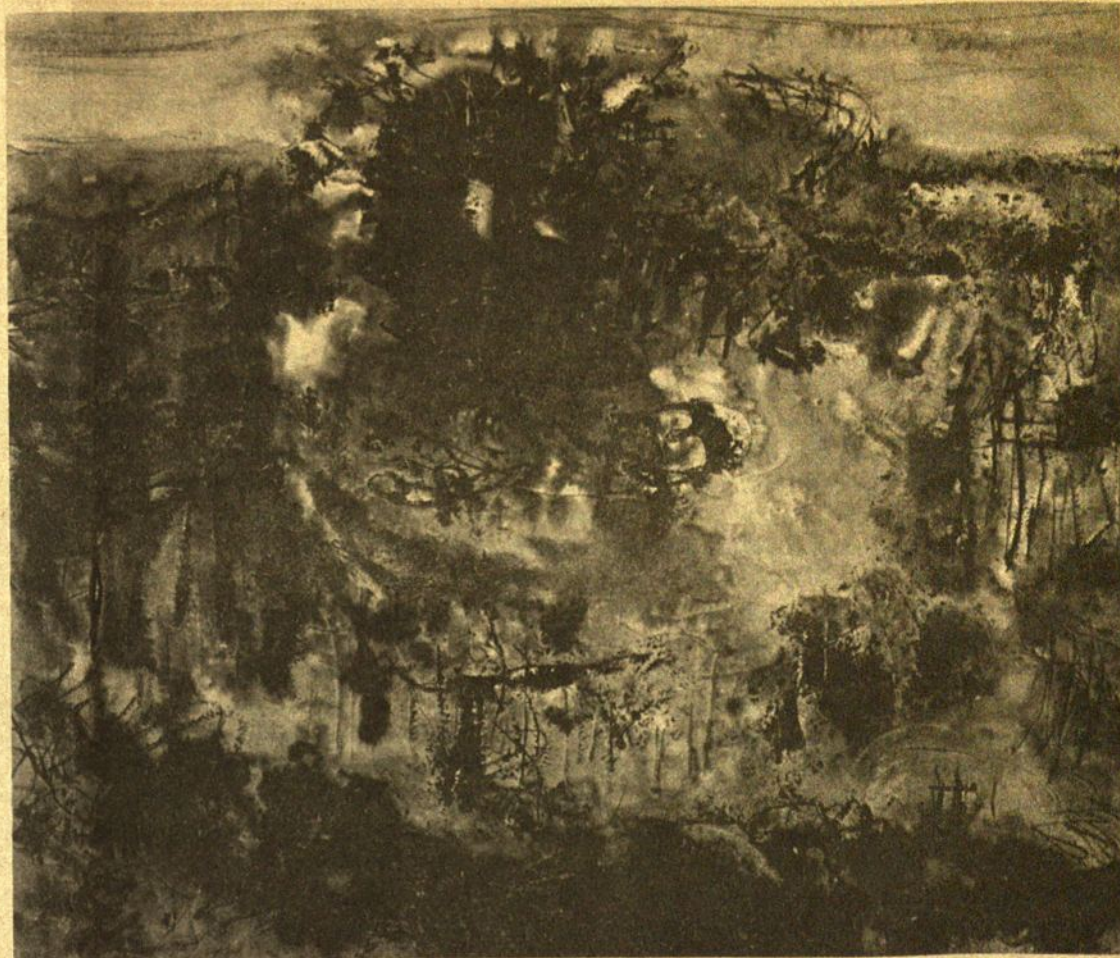
tiek su lietuviais nepalaiko ryšių, tad jie kažin kur dingę. Jie kompaktine mase daugiau gyvena Baknango miestely.

-- O ar daug pašalpos reikalingų tautiečių?

-- Lėšomis, gautomis iš Raud. Kryžiaus ir Balfo per paskutines šventes valdyba pašalpomis buvo parėmusi 27 tautiečius, o iš viso paramos raikalingųjų bus iki 40 asmenų. Tai daugiausia invalidai ir seneliai, kurie pragyvena iš mažos vad. Sozialfürsorge pašalpos, o su ja vos įsitenkiama padengti minimalų gyvy-

Lietuvių Bendruomenės Stuttgarto apyl. naujos valdybos pirmininkas Aleksas Šukys.

V.K. JONYNAS

Miškas vasarą (akvarelė)

dabartinis vadovas A. Šukys, o kiti buvę pirmininkai: J. Agurkis, inž. L. Prosinskas ir kt.

Paklaustas apie naujosios valdybos planus ateičiai naujasis pirmininkas pareiškė, kad kai kurie sumanymai jau vykdomi konkrečiai. Kai kurie jų tikrai sveikintini.

Pavasarij numatoma pradėti savaitgalio mokyklą - vaikams gyvenant išblaškytiems po plačias apylinkes, organizuojama kai kurių motorizuotų tautiečių "shuttle service" vaikams suvežti, greičiausiai į Ludwigsburgo miestą. Tai pats pozityviausias sumanymas ir linkėtina jį sėkmingai vykdyti.

Toliau, bent kartą per mėnesį numatyta jaunimui rengti subvakarius, įtraukiant ir kultūrinio pobūdžio pasirodymus. Svarstoma surengti vaidinimė-

Apylinkės valdybos jaunosios jėgos: sekr. Romas Maziliauskas ir jaunimo reikalams valdybos narys Saulius Baublys.

V. Alseikos nuotrauka

Ingrida Šuokaitė ir LB apyl. buv. pirmininkė Sofija Baublienė.
V. Alseikos nuotrauka

Dvi stuttgartietės lietuvaitės Johana Krasnauskienė ir Vikt. Prosinskienė su svečiu iš Memmingeno kun. dr. J. Petraičiu.

V. Alseikos nuotrauka

bės išlaikymą. Tai opus klausimas -- pabrėžia Šukys -- ir čia reikalingas pastovesnis dėmesys.

Beje, Stuttgarto apylinkėi kelis praėjusius metus vadovavo moterys -- Sofija Jauniškytė ir Sofija Baublienė (paskutinės valdybos pirmininkė). Pačiu pirmuoju Stuttgarto apyl. pirmininku buvo

lį dalyvaujant vaikams bei jaunimui. Dar numatytos kultūrinės popietės (bent 3 ar 4 per metus) -- būtų skaitomi referatai opiais klausimais. Po vasario 16 numatytas leisti apylinkės biuletenis. Tai vėl svarbus ir sveikintinas žygis, nes vis būdavo pasigendama tampsienio ryšio apylinkės lietuvių tarpe.

Kaip ir kiekvienais metais, valdyba šiemet rengia vasario 16-sios minėjimą, Motinos dieną, birželio įvykių minėjimą, bendrą Vėlinių minėjimą, pagaliau -- tradicinę Kalėdų eglutę. Beje, šių metų Vasario 16-sios minėjimas rengiamas vienoje puošnesnių Stuttgarto salių.

-- O kaip vyksta bendradarbiavimas su vokiečių įstaigomis, su pabaltiečiais? -- paklausiau naująjį Stuttgarto lietuvių vadovą.

-- Naujoji valdyba mano, kad nepakanka bendrauti pabaltiečius pasikviečiant į Vasario 16 minėjimus ir apsilankant jų panašiose iškilmėse. Teks tą bendravimą suintensyvinėti. Reikia paminėti, kad Wuertembergio vidaus reik. ministerijoje veikia specialioji komisija (Ausschuss), kurioje įeina visu tautybių atstovai. Krašto valdyba lietuvių atstovu yra paskyrusi kun. Senį. Pabrėžtina, kad iš tos vokiečių valdinės įstaigos kultūrinei lietuvių (ir kitų mažumų) veiklai parenti gaunamos subsidijos.

Kai kuriems reikalams padengiam net iki 75% faktinių išlaidų.

Stuttgarto bendruomenės apylinkė labai marga, čia rasi visokio išsilavinimo bei profesijų žmonių. Gal tik mažiau jaunimo, bet malonu tai, kad į naująją valdybą išrinkti du jaunesni vyrai -- sekretoriumi pernai iš Australijos atvykęs energingas vyras Romas Maziliauskas ir kitu nariu -- jaunimo reikalams: judrusis Saulius Baublys, inž. dr. M. Baublio sūnus.

Kaip ir kiekvienoje Vokietijos LB apylinkėje, ir Stuttgarte rasime intelektualinių pajėgų, asmenų, savo sugebėjimais prasiimušusių profesijoje, atkreipusių ir vokiečių visuomenės dėmesį. Čia galima paminėti, kad Stuttgarto apylinkės ribose veikia VLIKo V. Taryba ELTA, gyvena V. Tarybos ilgametis pirmininkas J. Glemža (neseniai sukakęs 77 m. amž.). Reikia paminėti, kad inž. dr. M. Baublio konstruktūros mašinos pernai rudenį tarptautinėje mašinų parodoje Milane buvo sukėlusios įvairių, ne tik italų, sluoksnių dėmesį. Inžinierius Baublys turi savo įstaigą su daugeliu tarnautojų. Savo srity dirba ir populiarusis stuttgartietis inž. L. Prosinskis. Apylinkėi priklauso ir meno istorikas dr. Povilas Reklaitis, nors jam jau antri metai tenka rausti Marburgo universiteto archyvuose. Muzikas Darius Lapinskas įsikūręs pačiame Stuttgarte ir kaip muzikinis pareigūnas dirba ir už Vokietijos ribų žinomoje Stuttgarto operoje, dar muzikiniai apipavidalina ir kai kuriuos Tuebingeno teatro

pastatymus. Dar turima pora medicinos daktarų, keletą studentų (jų viena, paskutinės valdybos sekretorė -- Ingrida Šuokaitė, buvusioji Vasario 16 Gimnazijos auklėtinė, studijuoja meną).

Dar pridurtina, kad kai kurie lietuviai dau pasiekę savo profesijose. Pvz. svetimųjų vertinami ne tik M. Baublys, D. Lapinskas ar P. Reklaitis, bet Diršė turi nemažą įmonę, o Johana Krasnauskienė dirba kaip Vyr. seselė žinomoje Stuttgarto klinikoje -- ji ne tik vertinama vokiečių, savo darbštumu įsigijusi didelį pasitikėjimą, bet ir bene populiariausia iš moterų Stuttgarto lietuvių tarpe. Tai apylinkėi palinkėsime daug sėkmės ir puikiųjų sumanymų reikiamo bei greito įvykdymo.

* JAV MOKESČIŲ ISTAIGA (The Internal Revenue Service) pirmą kartą sudarė kompiuteriui juostą su visų mokesčių mokėtojų pavardėmis, tuo būdu kartu registruojant, a) mokesčių mokėtojas nurodė visus pajamų šaltinius. Mokesčių įstaiga taip pat padidino iki 26 tų valstijų skaičių, su kuriomis keičiamasi informacija apie mokesčių mokėtojų pranešimus.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

Mutual Federal Bendrovės rekordas

4 MOKAME
1 1/2 %

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom kuras, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinių taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visus pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanouskas, Pres.

Čiurlionio ansamblis ruošiasi savo metiniam koncertui - baliui, kuris įvyks vasario 8 d. šv. Jurgio parapijos salėje Clevelande.

PRAŠAU TALKOS

Yra ruošiamasi išleisti Amerikos Lietuvių Istoriją. Joje, tarp kitų studijų, bus ir apie Amerikos lietuvių ekonominę veiklą. Tame skyriuje bus paliesti šie dalykai: Žemės ūkis: lietuvių ūkininkų susispytimo kolonijos, pažymėtos ūkio žakos, ūkininkų organizacijos ir ūkininkų spauda.

Amatai: cigarių, žvakių ir baldų dirbėjai, dailidės, siuvėjai, batsiuviai, plaukų kirpėjai - barzdaskučiai, grožio salionai, fotografai, laikrodžių taisytojai, elektrikai, dažytojai, "plumbe-riai", muzikantai, anglių ir kito-kių degalų pristatytojai, per-krastytojai, kontraktoriai, butų nuomototojai, amatininkų organi-zacijos ir amatininkų spauda.

Pramonė: nedidelės įmonės /spaustuvės, leidyklos, pirtys, automobilių taisymo dirbtuvės,

radio ir televizijos taisymo dirbtuvės, magazinai ir pašaro maltūnai/, fabrikai, pramonės or-ganizacijos ir pramonė skirta spauda.

Prekyba: maisto krautuvės - groseriai, didžiosios krautuvės - supermarket, minkšti gėrimai, ledai, gėlių pardavėjai, svaigina-mųjų gėrimų pardavėjai - sa-liūnai bei tavernos, bendrovės, kepyklos, automobilių parduotu-vės, viešbučiai, prekybininkų or-ganizacijos, prekybos reikalams skirta spauda.

Finansai: pinigų siuntimo agentūros, laivakorčių agen-tūros, kelionių biurai, daiktų siuntimo agentūros, draudimo agentūros, taupymo bendrovės, bankai, finansinės organizacijos ir finansiniams reikalams skir-ta spauda.

Profesionalai: akušerės, gai-lesingos seserys, slaugės, me-dicinos technikai, gydytojai, li-

goninės, vaistinė, laidojimo biurai, dvasininkai, inžinieriai, teisininkai, mokytojai, meninin-kai, mokslininkai, redaktoriai, rašytojai, radijo valandėlės, pro-fesionalų organizacijos ir pro-fesionalų spauda.

Rašydamas tą skyrių noriu,

kad visas Amerikos lietuvių gy-venimas būtų pilnai atvaizduotas, todėl prašau visus talkos: arba atsiųsti savo institucijos apra-šymą -- istoriją (apimančią nuo išsikūrimo iki dabar), arba at-siųsti spaudą, kurioje buvo ap-rašyta, arba nurodyti kur buvo spausdinta ir kur galima tą spau-dą rasti, arba nurodyti asmenį, kuris apie instituciją turi žinių. Be to, prašau prijungti fotogra-fijų, vaizduojančių kurią nors ekonominio gyvenimo sritį.

Viską siųsti Vincentui Liule-vičiui Pasaulio Lietuvių Archy-vo adresu: 2655 West 69 Street, Chicago, Ill. 60629. Siunčiant medžiagą prašau pažymėti, ar ji dovanojama Archyviui, ar reikės grąžinti siuntėjui.

Vincentas Liulevičius.

Pats skaityk ir kitus ragink prenumeruoti DIRVĄ

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį — Mes aprensime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir paltai, MANHATTAN marškiniai, LEE ir DISNEY skrybėlės. Krautuvėje Jūs laukiami kasdien, o sekmadieniais nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilges-niam išsimokėjimui be nuošimčių! Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liqueur, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT' švediška. 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$1.69
5. PORT, SOUTHERN, RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAUMILCH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine, Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

VYRIŠKI RŪBAI

SIUVAMI PAGAL JŲSŲ FIGŪROS IŠMIERAS, PASIRINKTĄ MEDŽIAGĄ IR STILIŲ

• KOSTIUMAI • PALTAI
• FORMALŲS RŪBAI • UNIFORMOS

Darbas atliekamas geriausiose Amerikoje „SIMPSON“ kompanijos siuvyklose. Didelis pasirinkimas — vietinių ir užsieninių medžiagų.

NAUJAUSI MADŲ ŽURNALAI

JONAS H. AKŠYS

6645 S. WINCHESTER AVE., CHICAGO 36, ILL.
Telefonas 925-5179

Šeštadieniais ir sekmadieniais — nuo 9 val. ryto.
Kainos: Paltai nuo \$80 iki ... Kostiumai nuo \$85 iki ...

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabrikų baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8-5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTory 2-1226

Abi krautuvės atidarytos pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

PETKUS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

MAY'S BASEMENTS

DOWNTOWN
ON THE HEIGHTS
PARKMOUNT
SOUTHGATE

NAUDOKIT EAGLE STAMPS KAIP PINIGUS
VISOSE 4 MAY CO
KRAUTUVĖSE!

IŠPARDAVIMAS!

Mažiesiems ir paaugliams

SNIEGUI RŪBAI

More Than
1/2 OFF
Former Prices

Kainavė 10.99

4.97

Visi pirmos rūšies, medvilnės ir nylono mišinių. Sunkūs medvilnės dygsniuoti pamušalai. Kai kurie pusiau maišyti su acryliku, 100% medvilnės. Mažųjų dydžiai nuo 2 iki 4. Paaugliams ir mergaitėms dydžiai nuo 4 iki 6.

SPALVOS:

- Šviesiai mėlyni - Raudoni
- Rudi - Mėlyni

BASEMENTS INFANTS DEPARTMENT, THE MAY CO.,
DOWNTOWN AND BRANCHES

AR KAM SVARBU! ?

Tebūnie sniego audros!

MŪSŲ TINKAMIAUSIA PREKE

Žiemos metui galvos apdaras

išlaikys Jus šiltai ir gražiai

9 FASONŲ
ĮVAIRUMAS

* JUODOS
* BALTOS
* RUSVOS
* AUKSINĖS
* RUDOS
* KAVINĖS
* PILKOS
* MELYNOS
* RAUDONOS

Galite dėvėti įvairiais 12 būdais... cloche, užraitomai, pixie, sportiniai, elegantiškai ar kitokiu fasonu. Dėvėkite su skarele ar be jos, prisitaikant orui ir nuotakai.

BASEMENT MILLINERY DEPARTMENT, THE MAY CO.,
DOWNTOWN AND BRANCHES

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* LVS RAMOVĖ CLEVELAN-DO SKYRIAUS metinis narių susirinkimas įvyks sausio 26 d. 11:30 val. ryto Lietuvių Salėje. Susirinkimo darbotvarkėje, be įvairių pranešimų, numatyta naujos valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai sekančiais kadencijai.

Willard W. Brown, dabartinis University Circle Research Center, Inc. prezidentas, 1962 m. buvęs The Cleveland Trust Co., didžiausio Clevelando banko, direktorium, akcininkų susirinkime vėl buvo išrinktas į to banko tarybą. W.W. Brown yra trečiosios kartos bankininkų šeimos narys.

Sėkmingai veiklos metus užbaigęs The Cleveland Trust Co. bankas padarė ir visą eilę kitų pakeitimų ir paskyrimų savo vadovybėje. Bankas praeitais metais turėjo rekordinį skaičių indėlių, paskolų ir, tuo pačiu, pelno.

Kongreso atstovas Robert Taft, Jr.

Žymus svečias Vasario 16 šventėje

Pagrindinis kalbėtojas anglų kalba šių metų Vasario 16 minėjime, įvykstančiame vasario 16 dieną 4 valandą po pietų Šv. Jurgio parapijos salėje, Clevelande, bus kongreso atstovas Robertas Taftas, Jr., sūnus velionies Ohio senatoriaus, Roberto A. Tafto, ir anūkas JAV prezidento Williamo Howardo Tafto (1909-1913).

Gimęs Cincinnati 1917 m., Robert Taftas, kaip matyti iš aukščiau pateiktų biografinių žinių,

jau iš pat mažens turėjo geriausias sąlygas stebėti politinės ir visuomeninės veiklos raidą bei jos įdomius niuansus. Kaip ir daugelis kitų žinomų Amerikos šeimų narių, Robertas Taftas studijavo garsiaame Yale universitete, kurį baigęs 1939 metais įstojo į Harvardo universiteto teisų fakultetą, baigdamas 1942 metais ir tais pačiais metais išlaikė valstybinius teisės egzaminus ir įgijo advokato teises. Tačiau verstis praktika jam neteko, nes tuoju įstojo į JAV karo laivyną, kuriame ištarnavo iki 1946 metų. Būdamas laivyne, Robertas Taftas, Jr. dalyvavo Guadalcanalo ir Okinavos kautynėse ir Sicilijos, Salerno bei Europos žemyno per Normandiją puolimuose.

Savo politinę karjerą Robertas Taftas, Jr. pradėjo 1955 metais, kai buvo išrinktas į Ohio seimą, į kurį buvo perrinktas 1957, 1959 ir 1961 metais. 1963 įjaujas Taftas išrenkamas į JAV Kongresą (congressman-at-large, renkamas iš viso Ohio), kuriame pasireiškia labai aktyviai iš pat pradžių.

Jaunojo Tafto politinis nusistatymas ryškėja iš jo laiškų, kuriuos siuntinėjo savo rinkėjams paskutinių dvejų metų bėgyje. Kaip ir jo velionis tėvas, Robertas Taftas, Jr. yra kietesnės užsienio politikos ir santūresnės vidaus politikos šalininkas. Jo įtaka kongrese, pasireiškusi jau pirmojoje kadencijoje, leidžia spėti, kad apie Robertą Taftą, Jr. kaip apie politikos veikėją, mes dar daug girdėsime ateityje. Savaimė suprantama, kad jo dalyvavimas Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjime Clevelande, tam svarbiam mūsų gyvenimo įvykiui suteikia didelio orumo.

Julius Smetona

* KAN. FABIJONO KEMEŠIO mirties sukakties pirmąjį dešimtmetį paminėti (mirė Sibire, Marijinske, Krasnajarso srityje 1954 m. sausio 21 d.) jo sėters Juzės ir svainio Stepono Nasvyčių už jo sielą užrašytos pamaldos Clevelande, Naujosios parapijos bažnyčioje sekmadienį sausio 26 d., 10 val. ryto.

Gimines, artimuosius ir visus, kurie velionį prisimena, prašome pamaldose dalyvauti.

SAVININKAS PARDUODA NAMĄ

5 dideli kambariai, mūrinis, su garažu, sklypas 50 x 200. Lake Shore Blvd.

Tel. AN 1-0521

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

East Cleveland

2 seimų, 5-5, rūšys po visu namu, 2 gazo pečiai, 2 garazai, palikimas, prašo \$16,900. Duokit pasiūlymą!

Šv. Jurgio parapijoje

1 šeimos, 3 miegamųjų, 1 1/2 vonios, gazo - kuro

J. Garlos nuotrauka

APAČIOJE: Neringos tunto Clevelande skautės ir vadovybė su naująja tuntininke V. Butkuvienė. Vidury sėdi: Tėvų komiteto pirm. Stuogienė, naujoji tuntininkė V. Butkuvienė, buv. tunt. A. Muliolienė ir skautininkė L. Dunduraitė - Šlabokienė.

Neringos tunto naujoji tuntininkė Vladė Butkuvienė, prieš porą metų iš N. Zelandijos persikėlus su šeima gyventi į Clevelandą, tuoj pat įsijungė į lietuviškąją veiklą ir dabar sutiko priimti atsakomingas pareigas -- būti Neringos tunto tuntininke. Nuotraukoje iš kairės stovi: buv. tuntininkė A. Muliolienė, N. Garlaitė ir naujoji tuntininkė V. Butkuvienė.

Nerija Linkevičiūtė

Stasys Baras

Aleksandras Kučiūnas

Šv. Kazimiero Lituanistinei
Mokyklai paremti

KONCERTAS - BALIUS

Sausio 25 d., šeštadienį, 7 v.v.

Naujosios parapijos salėje Neff Rd.

Programoje:

NERIJA LINKEVIČIŪTĖ

Sopranas

STASYS BARAS

Tenoras

ALEKSANDRAS KUČIŪNAS

pianistas

Šokiai, grojant J. Wendel orkestrui. Vaisės prie atskirų stalų.

Bilietai po 3 dol., 2, 1 ir su aukų lapu.

BILIETAI GAUNAMI: Dirvoje, Patria krautuvėje, Spaudos kioske ir koncerto dieną kasoje.

Telefonu užsakyti galima: A. Butkus 761-8367 ir pas kitus Komiteto narius

Rengia Šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos Tėvų Komitetas

vandens šildymas. Geras rūšys. Sklypas 40 x 175.

Kaina 11,300 dolerių.

2-jų seimų, 5-5. Rūšys po visu namu. 2 geri gazo pečiai. E. 71 gt. arčiau St. Clair. \$11,700.

3 seimų, 3-3-5, 2 nauji garazai. Gerame stovyje. Mėnesinės pajamos \$170. Prašo \$12,500.

Investavimui

Geras, mūrinis pastatas

su 2 krautuvėm ir 3 butais ir šalia dar 2 kraut. Puikiamame stovyje. Apie \$5,000 įmokėti. Kaina \$37,900.

6 seimų mūrinis, 563 dol. pajamų nuomomis per mėnesį

Kaina 27,500 dolerių.

Lietuviai bendradarbiai: Alg. Dailidė ir John Lorenz 13229 Superior Ave.

UL 1-6666

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Dirvos vyr. redaktorių JONĄ ČIUBERKĮ

50 metų amžiaus sukakties proga sveikina

Vilties Draugijos Valdyba

* TUOZUI J. BAČIONUI, Pirmojo Lietuvos Bendruomenės pirmininkui, po ilgesnių sveikatos tyrinėjimų Michigano Universiteto klinikose, buvo padaryta operacija. Ligonis pasiliks ligoninėje keletą savaičių.

Dirvos redakcija linki J. Bačionui ištvermės ir greitos sveikatos.

K. BRADŪNAS -- DRAUGO POEZIJOS KONKURSO LAUREATAS

Sausio 19 d. jury komisija, kurion įėjo L. Andriekus, V. Volertas, P. Jurkus, A. Samušis ir St. Yla, vienbalsiai nutarė Draugo premiją (1.000 dol.) už poeziją skirti rinkiniui "Sidabrinės kameros". To rinkinio autorių pasirodė esąs Kazys Bradūnas. Konkursui buvo prisiųsta 12 rankraščių.

* INŽ. VALDAS ADAMKAVIČIUS, LB Centro Valdybos vicepirmininkas, deda pastangas, kad Amerikos lietuviai sportininkai ateinančią vasarą galėtų nuvykti į Australiją. Prieš kelis metus sportininkų išvyką į Pietų Ameriką turėjo nepaprastai didelį pasisekimą ne vien lietuvių, bet ir svetimųjų tarpe, Australijos lietuviai laukia mūsų sportininkų atvykstant.

* AURELE BALYTĖ, sekmingai pasireikšusi baletu šokime, dabar studijuojanti De Paul Universitete, sukuria lietuvišką šeimą su Jonu Vaičiuliu, stud. Urbanos Universitete.

Abudu priklauso Ak. Skautų korporacijai Gintaras. Sutuoktų vyrų įvyks vasario 1 d. 12 v. Chicagoje šv. Jurgio bažnyčioje, 3230 S. Lithuanica Ave.

Vestuvinė puota 6:30 val. šv. Kryžiaus parap. salėje 4553 So. Wood St.

* L.S.T. Korp! Neo-Lithuania ir Tautinis Akademinis Sambūris Chicagoje š. m. vasario 8 d. ruošia tradicinį Užgavėnių blynų balių B. Pakšto svetainėje, 2801 W. 38th St.

Svečiai bus vaišinami šaltais užkandžiais ir užgavėnių blynais. Šokiais gros B. Pakšto orkestras. Pradžia 8 val. vakare.

Vietas prašome iš anksto rezervuoti pas Aleksą Silioną — 6839 S. Rockwell Ave., tel. PR 8-0149 nuo 6 iki 8 val. vakarais.

Įėjimas su vakariene \$4, studentams — \$3.

L.S.T. Korp! Neo Lithuania ir L.T.Akad. Sambūrio valdybos kviečia visus savo narius su jų draugais ir bičiuliais atsilankyti į šį Užgavėnių blynų balių.

PABALTIEČIŲ KOMITETUI VADOVAUJA ESTAS

Sausio 12 d. New Yorke susirinkęs Pabaltiečių komitetas, rotacine tvarka, savo pirmininku 1964 metams išsirinko estą atstovą J. Kangurą. Praeitais metais tam komitetui vadovavo ALT pirmininkas L. Šimutis.

Savo posėdyje komitetas nutarė įteikti memorandumą JAV prezidentui dėl Pavergtų Tautų savaitės. Taip pat nutarta atkreipti JAV vyriausybės dėmesį į vis tebeplaukiančią į šį kraštą Sov. Sąjungos propagandinę literatūrą, kurią platina Amerikos pašto įstaigos neatsižvelgiant į tai, kad adresatai jos nepagaudoja.

Pasikeista nuomonėmis dėl Pabaltijo kraštų klausimo suaktualinimo Jungtinėse Tautose.

Pabaltiečių komitetas taip pat priėjo išvados, kad New Yorke ruošiamos parodos vadovybė domisi pavergtų tautų pasirodymais tik tiek, kiek tai reikalinga lankytojų dėmesio išblaškymui ir pajvairinimui, neakcentuojant pavergtų tautų kultūrinių laimėjimų. Tačiau komitetas, neatsižvelgiant į tai, nutarė, kad tautybių dalyvavimas, ypačingai liaudies meno iškelimu, reikalingas tolimesnio vykdymo.

PATIKSLINIMAS

"ALT S-gos E. Chicagos skyrius švenčia penkerių metų sukaktį" žinioje, įdetoje Dirvos 2 nr. 6 psl., trečiosios skilties pirmojoje pastraipoje prasprūdo nepastebėtas netikslumas.

Ketvirtojoje eilutėje pradedant žodžiais "Jono Rimkūno buvo iškeltas..." ir tt. pagal originalinę

Muzikai Al. Kačanauskas ir M. Cibas rūpinasi Lietuvių Dainų Šventės organizavimu Pasaulinėje Mugeje, kuri įvyksta šiais metais New Yorke.

KAIP PALENGVINTI LIETUVIŠKĄ VEIKLĄ?

Gyvendami šiame krašte, turime visišką laisvę ir teisę dirbti savo tautos kultūrai ir priaugančios kartos lietuviškam tęstinumui. Tas darbas, toli gražu, nėra lengvas. Aštuonių ar daugiau valandų darbas už kasdieninę duoną fabrike ar įstaigoje neretai nukerta gerus norus aktyviai prisidėti prie mūsų taip rūpimo lietuviškos puoselėjimo. Daugelis pasitenkiname pasiskaityti lietuvišką laikraštį (ir tai nevisi) ar knyga ir siųsdami savo vaikus į lietuviškas, jeigu tokių kolonijoje yra, mokyklas.

Šeimoje, kuriose lietuviškas spausdintas žodis laikomas iškilioje vietoje ir vaikai gyvena lietuviškoje aplinkoje, leidžiant į

lituanistines mokyklas, tautos tęstinumas nemirs.

To užtenka tiems, kurie neina į jokias valdybas ar komitetus. Tačiau, nors jie ir neina, privalo parodyti savo priklausomumą išeivijos lietuvių, Lietuvių Bendruomenei, dedančiai visam lietuviškajam veikimui pagrindus. Nors Lietuvių Bendruomenei savo prigimtimi priklauso kiekvienas lietuvis, bet labai dažnai nesumoka to mažyčio solidarumo mokesčio...

Kas yra du doleriai per metus? Priklausydami bet kokiai organizacijai, mokame daugiau.

Kad ir mažas solidarumo mokeskis, bet jis padės lietuviškajai veiklai, jeigu jį mokėsime visi. Drįstu būti įkyriu, siūlydamas visiems, mokantiems solidarumo įnašą, paveikti savo draugus ir pažįstamus, kad ir jie neatsisaky-

WATERBURY

UŽGAVĖNIŲ BALIUS

Rašytojas Antanas Gustaitis ir poetas Stasys Santvaras vasario 8 dieną dalyvaus Waterburyje rengiamo tradicinio Užgavėnių balių programoje. Vakariui pritaikintą programą praves aktorius Algimantas Žemaitaitis. Muzikas Edvardas Radionovas iš Hartfordo su savo orkestru yra paruošęs šiai žodinei programai specialų muzikos akompanimentą, bei atitinkamas intarpas. Jo populiarusis orkestras gros taip pat ir balius šokiais.

Kaip ir kasmet, šis balius rengiamas lituanistikos mokyklai parenti. Jo populiarumas apylinkėse sutraukia labai daug publikos, nes rengiamas modernia stilijū, įtraukiant vietos menines, bei kultūrines pajėgas vakaro meniniam apipavidalinimui ir pravedimui.

(ap)

Dalis Rūtos ansamblio choristų koncerto metu, Vyt. Maželio nuotrauka

ma. Kaip ir Taryba, LF Kontrolės komisija renkama visuotinio narių suvažiavimo pačiu demokratiškiausiu būdu. Šiandien tonas šton įkinkyti: St. Barzdukas, Juozas Graužinis, ir Tadas Meškauskas prieš gegužės mėnesio visuotinį narių suvažiavimą gerokai turės paaukoti laiko, ruošdami Kontrolės komisijos aktą, kuris bus pristatytas visuotiniame narių suvažiavime.

Lietuvių Fondo valdyba pinigų laiko bankuose, taupymo ir skolinimo bendrovėse, kur padėtos sumos yra federalinės valdžios apdraustos. Iš specialistų sudarytoji Fondo Investavimo Komisija, kapitalui augant, rūpinasi ir rūpintis to kapitalo geresniu investavimu, galinčiu duoti didesnę pelną ar palūkanas.

Galiausiai, kas yra tas LF narys? Lietuvių Fondo narys yra kiekviena organizacija ar privatus asmuo, įnešęs Fondan ne mažiau kaip 100 dolerių. Kiekvienas įnešas 100 dolerių visuotiniame susirinkime duos vieną balsą.

Mažesnių ar didesnių neaiškumų pasitaikys. Ir Jūs turite? Gerai, paaukokite valandą laiko, paprašydami paaiškinimų, Lietuvių Fondo valdybos adresu: 7243 So., Albany Ave., Chicago III., 60629. Jums bus prisiųsti Fondo įstatai ir Jūsų rūpimų minčių atsakymas.

Stipri finansinė tvirtovė -- visų lietuvių reikalas!

Jonas Vaičiūnas

DETROIT

KAUKIŲ VAKARAS

Detroito jūnos skautija sausio 25 d. 8 val. vakaro ruošia kaukių vakarą, pirmą šios rūšies rengimą. Tikime, kad mūsų jūnos skautų užmojai susilauks lietuvių pritarimo. Ypač prašomi mėgėjai, nesiskirstant amžiaus ribomis, kuo daugiau panaudoti kaukes ir kaukines aprangas. Gausus kaukių dalyvavimas savo paslaptinumu sukelia susidomėjimą ir smalsumą, gimsta išširdies plaukias juokas, humoras ir džiaugsmas. Tuo pašaliname apatišką nuobodulį. O skautų parengimuose, ypač jei jie ruošiami jūros ženkli, tos jaunuliškos nuotakos ir humoro niekad netrūk -- netrūks ir sausio 25 d. šeštadienio vakare Lietuvių Namų salėje. Paskirtos 3 dovanos, kuriomis bus apdovanotos 3 įdomiausios kaukės. Likę pinigai bus panaudoti laivo remontui, kadangi Detroito budžiai, -- Šarūno laivo įgula, ruošiasi atlikti didelį žygį didžiuoju ežeru iš Detroito į Chicago.

(mg)

Grupė Bostono neolituanių su svečiais vieno pobūvio metu.

LAISVĖS KOVŲ DAINAS

išleistas Lietuvos Nepriklausomybės Fondo, dabar galite įsigyti per Dirvą už 5 dolerius

Likutis to leidinio, kuris iki šiol buvo įteikiamas aukojusiems LNF po 10 dol., galima įsigyti užsisakius per Dirvą ir atsuntus 5 dolerius.

Ši išimtinė teisė išplatinti leidinio likutį įgyta Dirvos leidėjams susitarus su Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Valdyba.

Likęs tos knygos kiekis yra nedidelis, tad paskubėkite ją įsigyti sau ar padovanoti draugams.

Užpildykite žemiau dedamą atkarpą ir, prisiuntę 5 dol., tuojau gausite LAISVĖS KOVŲ DAINAS

Prašau išsiųsti LAISVĖS KOVŲ DAINAS:

Pavardė ir vardas.....

Adresas.....

Priedų: Čekis \$.....